

Ballı Çörek Kafeteryası • Zeynep Cemali

Çocuk Kitaplar • Roman • 200 sayfa • Önerilen sınıflar: 5, 6, 7

BİREY ve TOPLUM • İLETİŞİM • ERDEMLER

baba-kız • sevgi • köy yaşamı • gelenekler • iş yaşamı • arkadaşlık • dayanışma •
ebeveyn kaybı • mutfak • teyze • düğün

Ülkemiz çocuk edebiyatına zengin bir üslup kazandıran Zeynep Cemali'nin, kendine özgü öyküsel roman tekniğinin örneklerinden olan bu kitabı da, ana kurguyu bezeyen küçük öykülerle zenginleşiyor. Roman, bir baba kızın işlettiği küçük kafeteryayı, zorlukların üstesinden sevgiyle gelmelerini ve çevresinde yaşanan renkli öyküleri anlatıyor. Cemali'nin akıcı ve yalın kaleminden çıkan gerçek bir başyapıt olan kitap, İtalyanca ve Bulgarca dillerine de çevrildi.

Annesini kaybetmesinin acısını yaşayan Sıla, bir hayali gerçeğe dönüştürerek kötü günleri geride bırakmaya çalışır. Annesiyle geçirdiği yalnız yıllarda hayalini kurdukları kafeteryayı babası ve teyzesinin yardımlarıyla açmayı başaran Sıla'nın hayatı artık daha kalabalık ve macera doludur. Adını, sevgili annesinin tadına doyamadığı çöreklerinden alan Ballı Çörek Kafeteryası'nın birbirinden ilginç müşterileri, şaşırtıcı öyküleriyle Sıla'nın yaşamını renklendirecektir...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Romanın başında Sıla karakteri nasıl bir ilk izlenim veriyor? Onun yaşında bir genç, okuluyla birlikte kafeterya işini yürütmek için sizce ne tür fedakârlıklar yapmak zorunda kalır?
- 2- Ballı Çörek Kafeteryası'nın, Sıla, Rana ve Arda Bey için, bir anıyı canlandırmanın ötesinde nasıl bir işlevi var?
- 3- Kaptan Özgür Amca'nın çocukluk hikâyesinden nasıl bir sonuç çıkarılabilir? Onlara yalanlar söylediği, hatta para çaldığı düşünüldüğünde, Özgür'ün çocukluğunda ailesini sevmediği söylenebilir mi?
- 4- Veteriner Zeynel'in çocukluğunda, Yerkazık Köylüleri arasındaki ilişkileri ve iletişimi belirleyen etkenler neler? Zeynel nasıl bir kişilik?
- 5- Sallabaş, mahallelinin eğilimleri için bir gösterge sayılabilir mi? Takıları akide şekeri diye dağıtması hakkında neler düşündünüz? Her ikisi de sokakta yaşayan Zıpzip'la Sallabaş'ın ne gibi benzerlikleri var?
- 6- Bülent Bey'in aile evindeki son geleneksel bayram buluşmasında tatsızlıkların ana kaynağı olarak yasakların çekiciliği mi, çocukların şımarıklığı mı, büyükbabanın tutumu mu gösterilebilir? Büyükbabanın çiftlikteki davranışlarla ilgili ilkeler belirlemesi yanlış mı?
- 7- Annesinin Bilge'ye yaklaşımıyla Arda Bey'in yaklaşımını karşılaştırın. Arda Bey ve Rana, Bilge'yi kendilerince nasıl hizaya getiriyor?
- 8- Yetiştirme yurdunun açılışında Zıpzip'la ilgili neler öğreniyorsunuz? Kişilik özellikleri için neler söylenebilir? Çalma konusundaki ilkeli tutumu nasıl açıklanır?
- 9- Zeynel'in kız istemeyle başlayan evlenme süreci köyü nasıl etkiliyor? Bu konuda imece yöntemi nasıl işliyor; ne yarar sağlıyor? Sizce imece yöntemi köyden başka nerelerde ve ne için kullanılabilir? Aynı süreç, kafeteryanın sakinleri ve çevresindekilerce nasıl yaşanıyor?
- 10- Yazar, düğün sürecindeki gelenekler için neler anlatıyor? Tatlılık ve okuntu başta olmak üzere bu gelenekler için ne düşünüyorsunuz?
- 11- Köy delikanlısı Zeynel'le kentli Rana'nın evlenmesi hakkında neler düşünüyorsunuz? Sıla'nın Zeynel'e olan düşmanlığının değişmesini neye bağlayabiliriz?
- 12- Sizce bir teyze olarak Rana karakteri hangi olumlu-olumsuz özelliklere sahip? Kentteki tutumuna bakıldığında, köye yerleştikten sonra Rana'nın neler yapacağı düşünülebilir?

- 13- Arda Bey ve Sıla arasındaki ilişkiyi sıradan baba-kız ilişkileriyle karşılaştırın. Çocuklar ve mahalleliyle kurduğu iletişime bakıldığında, Arda Bey'in kişilik özellikleri için neler söylenebilir?
- 14- Ballı Çörek Kafeteryası'nın ilginç müşterilerinden ya da Sıla'nın aktardığı yaşam öykülerinden hangisi daha çok dikkatinizi çekti? Nedenlerinizle birlikte açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Atışma:** Öğrencilerden üçü jüri olarak ayrıldıktan sonra diğerleri iki grup halinde karşılıklı otursun. Bir grup, kafeterya işletmenin zevkli yönleri ve yararlarını, diğer grup zorluk ve risklerini savunsun. Her seferinde gruplardan değişik kişilerin sırayla birbirlerine laf atması biçiminde sürdürülecek bu atışmada yineleme yapan ya da fikir üretemeyenler eksi bir puan alır. Tur sonunda en az eksi puanı olan grup zafer dansı yapar. Bakalım kafeterya işletmeciliğiyle ilgili görüşler ne yönde ağırlık kazanacak?
- **Karikatür:** Herkes, romandan seçtiği iki karakterin karikatürlerini ayrı kâğıtlara çizsin. Ortaya çıkan karikatürleri gruplayarak "Ballı Çörek Kafeteryası Albümü"nde sergileyin. Bakalım, farklı öğrenciler aynı karakteri nasıl yorumlayacak?
- **Yazma:** Herkes, müzikçi Tombul Melda'nın "Yaşam, çözümü içinde gizli bir bilmecedir," deyişini açıklayan kısa bir yazı ya da öykü yazsın.
- **Araştırma:** Önce romandaki düğün töreninden esinlenerek, dünyadaki çeşitli kültürlerin düğün törenlerini araştırın. Sonra öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın ve her grup, değişik bir kültürün düğün geleneğini, görselleriyle birlikte sunum biçiminde aktarsın.
- **Canlandırma:** Gönüllü öğrenciler, kendilerini hikâyede değişim geçiren önemli karakterlerden Sıla, Arda Bey, Zeynel, Zıpzip ve Bülent Bey'in yerine koysun. "Ben Sıla..." diye başlayarak, geçmişten bugüne yaşadıklarına ilişkin neler hissettiğini, neler düşündüğünü, özlem ve hedeflerini anlatsın. Diğerleri canlandırma sırasında karakterlere soru sorabilir. Bu çalışmayla karakterler derinlemesine irdelenmiş olacaktır.
- **Söyleşi:** Sıla ve ailesi kafeteryayı işletmek için türlü fedakârlıklara katlanıyor, yaşam biçimlerini değiştiriyor. Çevrenizdeki bir aile kafeteryası ya da ev yemekleri lokantası sahibini sınıfa davet edin. Böyle bir işin inceliklerini, risk ve tehlikelerini kendisinden dinleyin. Sorularla irdelleyerek, Ballı Çörek Kafeteryası deneyimini gerçeğiyle karşılaştırın.
- **Sosyal Sorumluluk Projesi:** Gruplar halinde çalışarak, roandak gibi yetiştirme yurtlarında kalan küçük çocukları destekleyecek çeşitli sosyal sorumluluk projeleri hazırlayın. Bu konuda kimlerden, ne tür destekler bulunabilir; konuya nasıl dikkat çekilebilir ve sürdürülebilir; çok yönlü düşünüp planlayın.
- **Sunum:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup, Ballı Çörek Kafeteryası ve sahipleriyle ilgili hikâyelerden birini, kişilikler, gelişmeler, çevre, dikkat çeken ayrıntılar, düşündükleri ve mesajları bakımından analiz etsin. Kısa birer sunum biçiminde sınıfa aktarsın.